

संस्कृत- पाठ्यक्रम: (2020-21)
कक्षा – अष्टमी

दिव्यम् – पाठ्यपुस्तकम् भाग-3 (रचना सागर)
दिव्यम् – व्याकरण पुस्तकम्

मासः	शीर्षकम् (साहित्य)	व्याकरणम् रचनात्मक-कार्यम्	शिक्षण –अधिगमस्य प्रतिफलम्	नवीन- शिक्षण –युक्त्यः कला- एकीकरणम् अंतर्विषयी- दृष्टिकोणः	क्रियाकलापः
अप्रैलः	स्वास्थ्यैव धनम् (विधिलिङ्गलकारस्य पुनरावृत्तिः) पुनर्मूषको भव (क्त्वा, तुमुन्, ल्यप् प्रत्ययाः)	लिङ्गनिर्धारणम् शब्दरूपाणि, धातुरूपाणि प्रत्ययाः (क्त्वा, तुमुन्, ल्यप्)	'आयुर्वेदस्य जीवने किं महत्त्वं' इति ज्ञातुं समर्थाः भविष्यन्ति । छात्रान् शब्द-धातुरूपाणां ज्ञानं भविष्यति । छात्राः क्त्वा-तुमुन् –ल्यप् प्रत्ययानां प्रयोगेण वाक्यनिर्माणे निपुणाः भविष्यन्ति ।	विज्ञान- विषयेन सह एकीकृतम्-आयुर्वेदस्य ज्ञानम् ।	चित्रमाध्यमेन कथायाः पूर्तिः
मई	अपूर्वः त्यागः(विशेषण-विशेष्य) तुलस्याः महत्ता	संख्यावाचि शब्दाः (1-20) चित्र वर्णनम्	छात्राः त्यागस्य महात्म्यं ज्ञातुं समर्थाः भविष्यन्ति । तुलसीपादपस्य धार्मिकदृष्ट्या महत्त्वं ज्ञातुं छात्राः समर्थाः भविष्यन्ति । छात्राः चित्राणि दृष्ट्वा वाक्यनिर्माणं करिष्यन्ति ।	इतिहास- विषयेन सह एकीकृतम्- ऐतिहासिकतथ्यानां ज्ञानम् विज्ञान- विषयेन सह एकीकृतम्-तुलसीपादपस्य महत्त्वस्य ज्ञानम् ।	राजस्थानस्य काः काः विशेषताः तासाम् उपरिचर्चा कुरुत ।

	पीयूष – बिन्दवः (श्लोकाः –केवलं गायनाय)	अपठित-अनुच्छेदाः	छात्राः सस्वर- श्लोक-गायने समर्थाः भविष्यन्ति ।	संगीत- विषयेन सह एकीकृतम्- श्लोकानां वाचनं, गायनम्, स्मरणं, प्रस्तुतीकरणम् च ।	लयपूर्वकं श्लोकगायनम्
जुलाई	चाणक्यः चन्द्रगुप्तः च (क्त, क्तवतु प्रत्ययोः) गीतायाः माहात्म्यम् (श्लोकाः – केवलं गायनाय)	कारकाः उपपदविभक्तयः च	छात्राः चन्द्रगुप्तस्य ऐतिहासिकदृष्ट्या महत्त्वं ज्ञातुं समर्थाः भविष्यन्ति । छात्राः द्वितीयातः सप्तमी -विभक्तिपर्यन्तम् उपपदविभक्तीनां नियमानां प्रयोगे सक्षमाः भविष्यन्ति । छात्राः सस्वर- श्लोक-गायने समर्थाः भविष्यन्ति ।	इतिहास- विषयेन सह एकीकृतम्- चन्द्रगुप्तस्य व्यक्तित्वस्य ज्ञानम् । हिन्दी- विषयेन सह एकीकृतम्- उपपदविभक्तीनां नियमानां ज्ञानम् । संगीत- विषयेन सह एकीकृतम्- श्लोकानां वाचनं, गायनम्, स्मरणं, प्रस्तुतीकरणम् च ।	लयपूर्वकं श्लोकगायनम्
अगस्तः	वासुदेवस्य दूतकर्म(अव्यय-प्रकरणम्) अमूल्यः समयः	उपसर्गाः अव्ययाः च समय- लेखनम्	छात्राः कौरवपाण्डवानां कथाभिः परिचिताः भविष्यन्ति । छात्राः उपसर्ग- अव्ययानां च सहायतया वाक्यानां निर्माणे समर्थाः भविष्यन्ति । छात्राः संस्कृतभाषायां समयसारणिं लेखितुं समर्थाः भविष्यन्ति ।	इतिहास -विषयेन सह एकीकृतम्- महाभारतस्य युद्धे मूलकारणं किम्? इत्यस्य ज्ञानम् । गणित -विषयेन सह एकीकृतम्- स्वदिनचर्या-तालिकायाः निर्माणस्य ज्ञानम् ।	संस्कृतभाषायां समय सारिण्याः निर्माणम् कुरुत ।

<p>सितम्बरः</p>	<p>अविस्मरणीया गोवायात्रा (पत्रलेखनम्)</p>	<p>पत्र- लेखनम्</p>	<p>छात्राः गोवाप्रदेशस्य वेशभूषा-खानपानादीनां ज्ञानं प्राप्तुं समर्थाः भविष्यन्ति ।</p> <p>मंजूषायां प्रदत्तपदानां सहायतया पत्र-पूर्तिः करिष्यन्ति ।</p>	<p>इतिहास – विषयेन सह एकीकृतम्-गोवाप्रदेशस्य इतिहासस्य ज्ञानम् ।</p>	<p>'अविस्मरणीया गोवायात्रा' पाठाधारिते मेघलायस्य / अरुणाचल- प्रदेशस्य यात्रायाः विशेषतानां वर्णनं पंचवाक्येषु कुरुत । (एक भारत श्रेष्ठ भारत गतिविधि)</p>
<p>अक्टूबरः</p>	<p>अर्धवार्षिक- परीक्षायै पुनरावृत्तिः</p>	<p>अशुद्धि-संशोधनम्</p> <p>सन्धि-प्रकरणम् – दीर्घ सन्धिः, गुण सन्धिः</p>	<p>छात्रेषु वाक्यानां शोधनस्य एवं शुद्ध वाक्यानां लेखनस्य विकासः भविष्यति ।</p> <p>सन्धिनियमानाम् ज्ञानम् ।</p>	<p>हिन्दी – विषयेन सह एकीकृतम्- शब्दानां प्रकृतिः तेषां निर्माणं महत्त्वं च ज्ञात्वा वाक्येषु तेषां सम्यक्तया प्रयोगम् करणम् ।</p>	
<p>नवम्बरः</p>	<p>लोभः पापस्य कारणम् ('शत्रु' प्रत्ययः)</p>		<p>लोभः कथं मनुष्यं विनाशं प्रति नेतुं समर्थाः इति ज्ञातुं छात्राः समर्थाः भविष्यन्ति ।</p>	<p>हिन्दी – विषयेन सह एकीकृतम्- कथाविधेः ज्ञानम् ।</p>	

	पर्यावरणरक्षकाः	संख्यावाचि शब्दाः (21-50)	'वृक्षाणां जीवने महत्त्वम्' ज्ञातुं छात्राः समर्थाः भविष्यन्ति। संख्यावाचिपदानां ज्ञानं प्रयोगः च।	समाजिक-विज्ञान – विषयेन सह एकीकृतम्- मानव जीवने शुद्धपर्यावरणस्य उपयोगिता प्रदूषणस्य दुष्प्रभावः, तेषां निदानम् च। गणित – विषयेन सह एकीकृतम्- संख्यावाचिपदानां परिचयः प्रयोगः च।	एकस्य औषधीय- वृक्षस्य आरोपणं कृत्वा स्वानुभवं लिखत।(4-5 वाक्येषु)
दिसम्बरः	भारतीयाः नार्यः(स्वर-सन्धिः)	अपठित –अनुच्छेदाः	भारतीयनारीणां बलिदानस्य त्यागस्य च ज्ञातुं छात्राः समर्थाः भविष्यन्ति।	समाजिक –विज्ञान- विषयेन सह एकीकृतम्- नारीणां दशा कदा शोचनीया जाता अस्य ज्ञानम्।	
जनवरी	समशीलेषु विभाति मैत्री (स्म प्रकरणम्)	विलोमशब्दाः	छात्राणां संस्कृतसाहित्यं प्रति रुचिः वर्धिष्यते। विलोमशब्दानां प्रयोगेण शब्दभंडार- क्षमता वर्धिष्यते।	हिन्दी – विषयेन सह एकीकृतम्- 'असमानेषु मैत्री कदापि न कर्तव्या' अस्य ज्ञानम्।	चित्रमाध्यमेन कथायाः पूर्तिः

		पर्यायवाचीशब्दाः	पर्यायवाचीशब्दानां प्रयोगेण शब्दभंडार- क्षमता वर्धिष्यते।		
फरवरी	वार्षिक-परीक्षायै पुनरावृत्तिः				